

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik V., šte. 12.
Četrtna številka „NAPREJA“
izhaja kot tednik

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze.
Stane letno 7-2 pk = 28 80 din., mesečno 0-60 pk
= 2 40 din. (V marcu 1922 velja 1 pk 4 din.)

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Francišanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V marcu 1922 računamo pk po 4 din.

Oglaš: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Kulturni boj.

Socialistom nasprotniki zelo radi očitajo, da smo proti veri. Nevednežu je to seveda zadosti: verjame, da je to res, in ker to verjame so zanj socialisti sami zavrženci.

Na tako zaslepljenost računajo naši sovražniki: tisti, ki jih je strah pred nami, podžigajo in utrjujejo to zmoto pri nerazodnem ljudstvu s prižnice, v spovednici, na shodih, v časopisju. S tem skušajo ubraniti, da bi ljudstvo ne izpregledalo, da bi ne stopilo na tisto stran, kamor spada, in pogladi tiste, ki ga sledijo in mu pijejo mozeg.

Kakšno je naše stališče proti veri?

Predvsem moramo ločiti dvoje: vero samo na sebi in pa tiste, ki živijo od vere.

Kristusovi nauki so gotovo vzvišeni in ni ga, ki bi mogel oporekati le eni njegovi besedi. Njegov poglavitni nauk o ljubezni do bližnjega je gotovo mejnik v razvoju človeštva. Cerkev, če bi bila zgrajena res na tem nauku, če bi se tega nauka tudi dosledno držala, bi preobrazila svet.

Že razvoj cerkve pa kaže, da ni izgrajena na ljubezni do bližnjega. Potoki krvi, človeške krvi, so bili preliti, da se je mogla spenati vedno višje in pridobivati vedno večjo moč. Od kraja jo je širila res ljubezen, a čim so vladarji spoznali, da je mogoče s pomočjo vere držati ljudstvo na vavetih, da so vice peklenščki in pekel na eni strani hud bič, na drugi strani pa nebesa za trpina velika tolažba, so se združili z zastopniki vere, duhovščino. Proglasili so vero za državno ustanovo, katero je treba, če ne drugače, tudi s silo širiti in uveljavljati. Kdor je nastopil proti temu, proti sili, so ga kot krivoverca uničili, sežgali. Vse »v imenu neskončne ljubezni Kristove«.

Ali se vam zdi, da je to bilo prav? Ali se vam zdi, da je nauk ljubezni potreben razširjanja s silo? Ali se vam ne zdi, da tisti, ki tako dela, bogokletno zlorablja Kristovo ime? Rekli boste, saj danes ni tako. Prav tako je, le pomislite malo:

V svetovni vojni so menda na vseh frontah, pri vseh nasprotnikih blagosloviali orožje, duhovniki so odpustili grehe kar celim kompanijam na enkrat, posebno pobožni so šli k spovedi in k obhajilu, da so se z lažjim srcem zagnali v bojni metež, klali in morili — na ukaz Krista? o ne — poveljnika! Kristus ni rekel moriti, njegov ukaz je ljubiti. In vendar je cerkev blagoslovljala morije.

Že na tem zgledu vidite, da je vera, t. i. Kristusov nauk, eno, da je pa cer-

kev, to je tista, ki od njega živi. Čisto nekaj drugega.

Kristusov nauk o ljubezni do bližnjega priznavamo mi tudi, in ravno socializem je nauk, ki je Kristusovemu nauku tako soroden. Rayno socializem hoče, da preneha vsaka krivica, da preneha izkoriščanje svojega bližnjega, da naj vsakdo, ki dela, živi tudi res kakor človek. — kakor suženi, ne kakor pes za plotom, dočim drugi v brezdelju samo grabijo na kup.

Cerkev ta nauk sicer uči, ne sicer več tako čistega, kakor ga je učil Kristus, vendar nauk ljubezni je še in lahko bi cerkev preobrazila svet in upostavila na zemlji res kraljestvo ljubezni. Vendar vidimo, da se ljudje, ki se kažejo najbolj cerkvi udani, najmanj po Kristovih naukih živijo.

Vera brez del je pa mrtva!

Kdor razširja ta nauk z namenom, da ljudstvo uklepa v svoje verige, da ga lahko izrablja v koristolovske namene, sam pa po tem nauku ne živi, nima pravice, da govori v Kristovem imenu! hja- navede ie.

Le pogledajte si tiste, ki pravijo da so Kristovi namestniki, kako delajo. Ne rečemo, da ni med njimi tudi poštenih lju-

di, a po veliki večini so to ljudje, ki odirajo uho go ljudstvo v vseh prilikah, za vsako stopinjo, ki delijo prostore v nebesih in cerkvah, ne mogoče po Kristovih naukih, temveč po denariju, ki ga zahtevajo. Če si revež, si zadnji v cerkvi in na pokopališču, in čim več žrtvuješ, prej boš rešen vic. Predvsem hočejo denar dobiti iz ljudstva za udobno življenje na eni strani, na drugi pa moč nad tem ljudstvom, da mu preprečijo, da bi se mu ne odprle oči.

Proti temu smo mi. Ta boj bojujemo in imenujemo ga kulturni boj. Nismo proti veri. Vsakdo lahko veruje, vsakdo lahko časti Boga, kakor misli da bo Bogu to všeč, vendar nobenemu ne pustimo, da bi zaradi vere koga preganjal, da bi izrabljaj verske čute v dobičarske namene. In četudi država podpira to »bojujočo se cerkev«, ker jo potrebuje, da obdrži ljudstvo v sužnosti, se moramo mi boriti proti temu z yso silo za svobodo vesti, za enake pravice vseh stanov, ki delajo. Bojevati se moramo posebno proti tistim, ki namenoma zavirajo razširjanje izobrazbe, ker vedo dobro, da se izobrazeno ljudstvo ne pusti voditi za nos.

Smo za izobrazbo, za kulturo, zato smo in bomo vedno za — kulturni boj.

Dve fronti.

Predvčerajšnji »Slovenski Narod« je poročal, da je stopil nov volilni zakon za naša avtonomna mesta v veljavo in dostavlja — da bodo njih občinski zastopi razpuščeni, tako da lahko pričakujemo v doglednem, morda že v najkrajšem času nove volitve.

Kakor bi morali tak akt nasilja ostro obsoditi, tako smo v dno duše prepričani, da ne bo škodoval nam, ampak njegovim povzročiteljem. Boj, v katerega bomo morda prisiljeni iti, bo socialistične vrste v avtonomnih mestih krepko strnil. Strnil bo vse, kar spada po svojih interesih k nam. To, kar se je pri nas zadnje čase baš v naši lokalni politiki dogajalo, mora odpreti vsakemu oči.

Po vseh naših mestih stanuje še vedno na stotine ljudi v vagonih. Na drugi strani pa vemo, da število prebivalstva pri nas vendar ni tako naraslo, da bi bilo to nujno potrebno. Če bi se, vsak le malo omejil, bi se dalo kmalu izprazniti vagone, v katerih je prebilo stotine ljudi tretjo povojno zimo. A zato bi bilo treba brezobzirne, odločne volje. Dokler bomo vsakega vojnega dobičkarja vpraševali, ali mu je prav, če se nekoliko omeji, ne bomo stanovanjske bede nikoli omilili. Zakaj vojni in predvojni dobičkarji so — po svojem mnenju — vsi obžalovanja

vredni siromaki. Vsakemu bi bilo treba dati še lepo podporo in eno vilo za nameček.

»Slovenski Narod«, tisti list, ki zdaj z volitvami grozi, je pisal takrat, ko je začel akcijski odbor s svojo stanovanjsko akcijo, da se s takimi ljudmi (kakor so predlagatelji), ki mislijo, da se moramo v teh težkih časih vsi omejiti in da moramo vsi potrpeti, da omogočimo vsem eksistenco in stanovanje, sploh ne da resno govoriti, ko je vendar vse kaj drugega želodec kot pa želodec, ko so vse kaj drugega v mehko svilu odeti kot razcapani, v cunj zaviti in vagonih prezebajoči otročički.

Dejali so takrat, da so predlogi akcijskega odbora preostri, da preveč bole in da niso do kraja premišljeni... Predlog ni bil zakon in nikomur od zakonodajcev ni bilo zabranjeno, da bi tisto, kar je bilo baje slabo premišljeno, popravil. Eno pa vemo: Tako se stvar ne da urediti, da bi bil volk sit in koza cela. Ali bo ostal volk lačen, ali pa bo koza bolelo. Vidiki so tukaj različni. In po teh vidikih se bomo zbrali, če bo treba iti v boj.

Proti vsem bomo nastopili, ki se bodo bali ukrepov, ki bole, vse tiste pa bomo zbrali, ki jim odkazujejo sila, potreba ali čut pravičnosti in družabne odgovornosti mesto v naših vrstah.

Tu socializem = tam kapitalizem. Le dve veliki nasprotji sta, le dve veliki stranki naj bodo. Če hočete boja, prosimo. Viharji čistijo ozračje, boji zdravijo.

Socializem in strokovne organizacije.

(Konec.)

Krščanski in narodni socializem.

Mnogo gorja so že napravila verska vprašanja. Spori in vojne so nastale radi vere. V znamenju križa so se vršile križarske vojne in v znamenju križa so se pobijali ljudje, ki so na zunaj priznavali nauk: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.

Tudi vera, ki bi morala stati nad vsemi zemeljskimi boji, nad strankami in izven vsake politike, se uporablja kot podlaga strokovnemu pokretu. Strokovni pokret se uporablja kot agitacijsko sredstvo za krščanstvo, ki bi moralo temeljiti le na notranjem prepričanju. Krsta kot prvega najidealnejšega socialista, njegov nauk in njegovo delo si prisvaja krščanski socializem.

Kako pa se je razvil krščanski socializem, ali je izšel iz ideala enakopravnosti, svobode in bratstva?

V času meščanske mogočnosti (1870—1885) je nastopila, posebno na Francoskem, socialna protirevolucija, v kateri je buržoazija uporabila vsa sredstva, da bi zatrla delavsko gibanje. Protirevolucija je na Francoskem okrepila klerikalizem in carinsko politiko (1879). Tovarnarji in producenti so radi svojega političnega vpliva pri vladi dosegli, da se je na tujezemeljske izdelke navalila visoka carina. Svoje izdelke so raditega prodajali po visokih cenah, delavskih mezd pa niso zvišali. Nastala je draginja, ki je trla posebno delavstvo in malomeščanske stanove.

Prvi so se dvignili proti kapitalizmu malomeščanje. Povod za to je dala velika gospodarska kriza l. 1873., ki je zadela v prvi vrsti malomeščana. To nezadovoljnost malomeščanstva so porabili fevdalci in duhovščina, ki je začela organizirati malomeščanstvo proti mednarodnemu kapitalizmu pod zastavo »krščanskega socializma«.

Duhovščina, kateri se je zdel socialistični strokovni pokret nevaren, je pričela delovati tudi med delavstvom in oznanjevala je krščanski socializem kot sredstvo proletariata v boju zoper kapitalizem. Koncem lanskega leta pa so se združile vse strokovne organizacije krščanskih socialcev v internacionalno, ki ima svoj sedež v Utrechtu na Holandskem. Krščanska internacionala je končnemu cilju delavstva naravnost škodljiva, ker razceplja proletariata in utrjuje versko podlago, dasiravno je povsem jasno, da se mora delavstvo otresti cerkvenih predsodkov.

Kakor smo že poudarili, je rešitev proletariata mogoča le tedaj, kadar se bo delavstvo otreslo narodnostnih in verskih vprašanj. Kakšen pomen naj ima potem krščanska internacionala, če je le kasta ene struje, tabor ene verske sekte, v katerega ima dostop le tisti, ki priznava katolicizem? Potemtakem bi morali mohamedanci v strokovnem pokretu ustanoviti svojo mohamedansko internacionalo, budhisti zopet svojo, brezkonfesionalci pa zopet svojo. Vse internacionale pa bi nikdar ne dosegle združitve, ker bi se vsaka opirala na svoje versko prepričanje. Delavstvo bi bilo razdeljeno

na medseboj sovražne kaste, kapitalizem pa bi žel obilne sadove te razcepljenosti.

Delavec je v vprašanju kruha v svoji notranjosti gotovo mednarodni in medverski. Katoliški agitatorji pa ga razdvajajo v svoje verske namene, dasiravno vedo, da cerkev ne bo osvobodila proletariata.

Krščanskemu socializmu popolnoma enak je narodni socializem. Razvil se je na Francoskem sočasno s krščanskim socializmom. Podlaga narodnemu socializmu je narodnost. Vsa načela, ki veljajo za krščanski socializem, veljajo tudi za narodni socializem. Razložek je le ta, da vzgaja krščanski socializem cerkveno, narodni socializem pa narodno kasto.

Kdo ima prav?

Če pogledamo življenje delavca, njegove mezdne in socialne boje, moramo priznati, da je proletariata v splošnem še na dokaj nizki stopnji svojega razvoja. Življenje nam tudi kaže, da sledi vsakomur, ki mu privošči dobro besedo.

Proletariat živi danes v dvomih in nezaupanju. Krščanski socializem, narodni socializem, komunizem, liberalizem, mednarodni socializem — vsi se tepejo za proletariata in vsak izmed njih hoče biti Mesija — voditelj proletariata iz sužnosti v obljubljeni deželo. Raditega bega delavstva iz ene strokovne organizacije v drugo in povsod išče pomoči.

Kdo pa ima vendar prav?

Dokazali smo, da je današnji družabni red kapitalističen, da je krivičen, da je osvoboditev proletariata izpod kapitalističnega jarma mogoča le tedaj, če se bo proletariata našel in združil v točki, ki bo zavrgla vsa verska in narodnostna vprašanja, da je socialna evolucija priprava na socialno revolucijo ter da so mednarodne strokovne organizacije poklicane, da pripravljajo pot socializaciji.

Delavec, ki ve, da ga vsi mezdni boji ne bodo rešili iz njegovega slabega gnotnega in socialnega položaja, bo priznal ta načela.

Krščanski socializem, narodni socializem, komunizem in liberalizem ne priznavajo teh načel, radi česar tudi nobeden izmed njih ne more zastopati delavstva tako, da bi imel delavec trajne koristi. Njih zastopstvo je le trenutno. Razpadli pa bodo prej ko slej, ker nimajo načel, ki bi jim zagotovili razmah.

Mednarodni socializem, socialna demokracija, pa priznava ta načela in deluje na njih. Tudi pošteni nasprotniki socializma morajo priznati, da so ta načela pot, po kateri naj stopa proletariata, da bo dosegel svobodo, po kateri tako hrepeni.

Tudi strokovne organizacije morajo zastopati načela. Njih namen ni vzgajati iz proletariata mezdne bojevnike, zgolj kruhoborce, temveč vojaške, ki se bodo borili za svobodo, pravico in zmago. Povsem napačno je mnenje, da morajo biti strokovne organizacije nevtralne, indiferentne. Kakšen pa je potem njih namen? Ali so morda posredovalnice za mezdna gibanja, ali morda za to, da krpajo nezadostno socialno zakonodajo in nimajo moči in upliva, da bi na kapitalističnem sistemu sploh kaj preuredile?

Strokovna organizacija brez načel je kakor čevlji brez podplafov. Delajo naj torej po socialističnem načelu, javno ga morajo priznati, če hočejo, da bo njih delo plodonosno. Članstvo mora priznavati ta načela, sicer bi postale lahko pribežališče vseh elementov, ki se igrajo z delavsko usodo. Delavski voditelji, ki bi zagovarjali indiferentno stališče, kljub

svoji morda najboljši volji, ne bodo združili proletariata, temveč so rušitelji organizacij.

Združitev.

Prvi pogoj vsaki združitvi je enotno mišljenje, enoten cilj in enotno delo. Prisilna združitev, torej združitev z ločenim mnenjem, ciljem in delom pa je kakor napet lok, ki prej ali slej poči.

Isto je z združitvijo proletariata. Idealisti in egoisti, optimisti in pesimisti združujejo ljudstvo, toda vsi združevalni kongresi, vse združevalno delo je zaman. Ni čudo, saj je proletariata razcepljen! Združitev proletariata bo prišla, kljub odporom kapitalizma. Kdaj bo prišla, pa je odvisno od delavstva samega.

Zatorej, proletariata, razprostri svoja krila in poletite k solncu! Tvoja mlačnost, lahkovernost, zaslepljenost in brezbriznost je vzrok vašemu suženstvu in bedi! Pogledajte svoje roke! Žuljave so! To so roke, ki živijo svet in ki vijajo bič, ki pada po vašem hrbtu.

Zgani se, dvigni glavo in pogled v svet. Noč beži in se umika rdeči zarji, ki vedno bolj in bolj žari. In ko bo vzšla, takrat bo dan vašega vstajenja, takrat bo konec trpljenja in bede in preizkušenj, končana bo doba socialne evolucije.

Na delo torej — naša moč je v zavednosti!

Tedenski pregled.

Ljubljana, dne 22. marca 1922.

Zedinjene države ameriške se bolj in bolj umikajo iz Evrope. Sedaj so sklenile, da odpokličejo s Porenja še one čete, ki so ostale tod doslej. Tako bo Evropa kmalu prisiljena, da se postavi na lastne noge, ako jo bodo držale, in si uredi svoje razmere kakor ve in zna.

Egipčani z novim podkraljem niso zadovoljni. Ko je potoval po deželi, so obmetavali njegov avtomobil s kamnjenjem. Egipt tvori sploh zanimiv problem. Angleži so mu dali popolno neodvisnost in samoupravo, vendar se Egipčani s tem ne zadovoljijo, kar dokazuje, da mora imeti stvar drugo ozadje. Mi razumemo, kje tiči vzrok nezadovoljnosti večine prebivalstva v Egiptu. Dokler bo namreč angleški kapital izžemal domačine, ne bo miru, pa naj dajo Angleži deželi še toliko politične svobode, ki je brez pomena, ako je prebivalstvo gospodarsko izročeno na milost in nemilost tujemu izkoriščevalcu. Kapital je tisti črv, ki gloje v Egiptu.

Anglija je imenovala za Indijo novega državnega tajnika, po imenu Peela. Medtem je dala prijeti voditelja indijskih upornikov Ghandija in ga obsodila na šest let ječe, s čimer si je nakopala še večje sovraštvo domačega prebivalstva.

Prav take neprilike ima Anglija v Južni Afriki, kjer postopa s stavkujočimi rudarji nadvse nečloveško. Nekateri voditelji stavke so si raje sami vzeli življenje, da bi se ne izpostavili trpinčenju angleških krvnikov. Vsekakor so tla za Anglijo zelo vroča in dosedanje stanje ne more trajati dolgo. Bo pač morala Anglija glede gospodarskega vprašanja dominijskov svojo politiko korenito izpremeniti.

Na japonskega vladarja, ki mu pravijo mikado, je bil zopet izvršen atentat, kar kaže, da tudi v tej državi ni vse v redu. Razumljivo je, da pod kapitalističnim ozračjem, ki visi nad vsem svetom, ljudstva ne morejo biti zadovoljna.

Žarišče evropske politike tiči v mednarodni konferenci v Genovi, ki naj Ev-

do takoj zaprl! Mi smo mnenja, da kdor se zadnji smeje, se najbolje smeje! Do sedaj smo vas branili, kakor g. Rakusch, toda enkrat je mera polna. Zaropotali bomo, da bo jo in beogradski dopisnik »Berliner Tagblatt« bo v parlamentu slišal vaše ime! Zapomnite si, kadar se ženske skavsajo, se najprej ozmerjajo, potem se skregajo in kadar je najhujše, zlasajo. Najbolj se potem obnese tista, ki ima najbolj močne lase. Naši lasje v vaši tovarni so pa številni in zelo močni!

Shodi: V Kapelah dne 26. t. m. ob 8. zjutraj. Govori s. Koren iz Celja.

V Globokem pri Brežicah ob 1. popoldne. Poroča s. Koren iz Celja.

V Trnovljah pri Celju ob 2. popoldne. Poroča s. Čebular iz Celja.

Ustanovni občni zbor društva »Ljudsko vseučilišče v Celju« se vrši v ponedeljek dne 27. marca t. l. ob pol 9. zvečer — takoj po predavanju — v risalnici deške meščanske šole v Celju s sledečim vsporedom: 1. Volitev odbora, 2. Razmotrivanje osnutka društvenih pravil, 3. Razgovor glede predavanja in tečajev za prihodnjo sezono 1922.—23. 4. Nabava skioptika, 5. Predlogi. Občnega zbora naj se udeleži vsaka odrasla oseba, bodisi moški ali ženska, ki ji je razvoj celjskega ljudskega vseučilišča pri srcu. Zlasti se pa prosi, da pošljejo k temu zborovanju svoje zastopnike oz. zastopnice (vsaj po 2) sledeče cenj. korporacije: Bratstvo, Celjski Sokol, Celjsko učiteljsko društvo, Čitalnica, Klub slov. narodnih akademikov v Celju, Kolo jugoslovenskih sester, profsorski zbor a) drž. realne gimnazije, b) drž. rudarske šole, c) drž. trgovske šole, Splošno slovensko žensko društvo v Celju, Svoboda in Zmernost. Za obilno udeležbo prosi tč. odbor.

Za ruske reveže so zbrali delavci »Zlatarke« po s. Ivo Špegliču 790 K.

»On in njegova sestra« so preteklo soboto vsled bolezni gđc. Vorbachove odpovedali. Kužna ljubljanska bolezen se je prišla že celjskih diletantov.

Zasluzena kazen. Neki brezobrazen kandašar je obrekoval župana okol. občine sohr. Hrastnika. Pred sodiščem je moral obžalovati in obrekovanje preklicati in samo županovi dobrosrčnosti se ima obrekovalec zahvaliti, da ni bil tiran pred okrožno sodišče. Prav je, da se nedostatk kritizirajo, a samo tam, kjer je na mestu. Tistim pa, ki znajo samo za hrbtom obrekovati, naj bo ta slučaj v svarilo. Vsak zaveden sodrug naj bo odkrit, potem ga bomo imeli radi. Zahrbtnežev pa se bomo znali enkrat za vselej obvarovati.

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek, dne 27. t. m. predava g. Edvard Šiminc o islamu. Predavanje bo vsekako zanimivo, ker je imel priliko osebno prepotovati islamske dežele. Slušateljem bo prečital par pomembnih sur iz korana (sura je odstavek iz mohamedanskega svetega pisma, katerega imenujejo koran) in jih razložil.

Sport. V nedeljo, dne 19. t. m. je igral Sportni klub z Atletiksportklubom 1—0. Igra je bila jako napeta, toda nič kaj lepa, ker so obojestransko surovo igrali. V nedeljo, dne 26. t. m. igra Sportni klub z S. K. Ilirijo iz Ljubljane. Igra utegne biti lepa, ker sta obe moštvi precej enaki.

Ptuj.

Na sobotni seji občinskega odbora se je isti izjavil z večino glasov za nedeljski počitek v trgovinah. Na tej seji je prišla na dan nova afera, ki jasno kaže, kako se

je v mestni hiši gospodarilo. Sodrugi Segula je namreč poročal o rentabilnosti mestnih podjetij in sicer glede kopališča. Iz poročila je razvidno, da je v kopališču nastanjena tovarna za izdelovanje strojev »Panonia«. Kot najemnica ni ta plačala nihi vinarja ne za delavce, ki se rabijo pri kopališčnem obratu in ne za obrabo strojev. Plačevala je le za 65 kg premoga na uro. Ker se pa porabi pri obratu 1500 kg premoga dnevno, je imela občina samo pri premogu izgube nad 16.000 K mesečno. Na vprašanje, če obstoji med občino in »Panonijo« kaka pogodba je g. dr. Senčur kot prejšnji mestni gerent izjavil, da mu o kakih pogodbah ni nič znano. Kajne, ta je pa imenična! Občinski odbornik g. Mikuletič je stavil predlog, da se cela zadeva preišče ter proti onemu, ki je zakrivil za več stotisoč kron zgube vloži tožba za povračilo. Ker je g. dr. Senčur izjavil, da je celo stvar vodil gospodarski odsek in ker je bil predsednik tega odseka g. dr. Tone Gosak, ki je obenem kot akcionar in vodja »Panonie«, utegne ta zadeva prinesiti na dan zanimive stvari. Menda ne bodo demokratije zopet očitali, da se je o tej zadevi uvedla preiskava iz strankarskih ozirov. Ne, ne, tu se gre za stotisočake, samo vprašanje je, ali bodo ti tisočaki prišli nazaj v mestno blagajno. Dvomimo!

Srečko Auer. V ponedeljek 20. t. m. ob 6. zjutraj je umrl sodrug Srečko Auer, brivski moister in občinski odbornik, v 29 letu starosti. Zadel ga je srčna kap. Pokojni sodrug je bil splošno priljubljen, zato je nenadna vest o njegovi smrti vzbudila med znanci in sodrugi globoko žalovanje. Pogreb rajnega sodruga se je vršil v sredo ob 4. pop. Rodbini sodr. Auerja izrekamo ob tej težki izgubi v imenu stranke in naših organizacij iskreno sočutje, njega pa ohranimo v dobrem spominu.

NE UPRIZARJAJTE ŠKANDALOV V GLEDALIŠČU!

Dobili smo vesti, da se pripravljajo za petek 24. t. m. ob priliki premiere Charpentierjeve opere »Luize« velike demonstracije proti nekaterim ostankom bivše uprave. Govorica gre celo o atentatu s smrtdljivimi bombami, da se predstava prepreči. Razumemo, da je javnost do skrajnosti razburjena nad neverjetno koruptivnim ozračjem v ljubljanskih gledališčih, vendar pa jo pozivljamo, naj svojega ogorčenja ne pokaže na ta način. Prvič, ker se to v takem prostoru ne spodobi — dasi se je že marsikatera nesposobnost tamkaj zgodila — drugič, ker to sredstvo proti trdovratnemu terorizmu za gledališče odgovornih krogov itak nič ne pomaga. Spomnite se samo, kako so lanske leto mobilizirali policijo, da je šla na pretepaški način razganjat in lovit demonstrirajočo mladino, kako je potem policijski ravnatelj in kako je sam deželni predsednik obljuboval, da bo policiste za njihove surovosti kaznoval, kako so postavili celo nekako preiskovalno komisijo in kako je nazadnje stvar vendarle zadremala — pravi krivci in pretepači pa še vedno sedijo mirno na svojih mestih! Mi imamo v svojih rokah vse drugačno orožje in če je v tistih ljudeh, ki so nam gledališče zavozili, še količkaj časti, ne bodo čakali, da jim ga do želodca potisnemo v trebuh, temveč se bodo preje sami umaknili. Do jutri ob desetih popoldne bomo že zvedeli, so li voljni ali ne. Mislimo, da je sedaj prišel čas, ko jih bodo zatajili njih lastni protektorji — demokratski in samostojni porodašarji doma in v Belgradu — že z ozirom na bližnje volitve.

Če se to ne zgodi, naj pričajo rajši prazna gledališča in prazne — volilne škrinice, kakšne so zahteve poštenega slovenskega ljudstva. Torej: ohranite mirno kri!

Gospodarstvo.

= Pozor, kmetovalci! Delegacija proizvajateljev čiljskega solitra za Slovenijo, ki jo je lansko leto zastopal g. dipl. agr. A. Jamnik, je sedaj prevzela Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani. Namen te delegacije je, da daje vsem poljedelcem pojasnila in navodila o najpriljubljenejši uporabi vseh vrst umetnih gnojil, a posebnost onih, ki so našim zemljam najpotrebnejša, to so dušičnata. Ker je važno, da se kmetovalci pouče v vseh teh vprašanjih, bo Kmetijska družba brezplačno doposlala vsakemu kmetovalcu in tistim, ki se za to zanimajo, sledeče letake oziroma brošure: »Gnoj je zlato«, »Kako se rastline hranijo?«, »Kaj so umetna gnojila? Ali je potrebno dodajati jih zemlji?«, »Načrt za osnivanje kmetijskih preizkuševališč«, »Čilski soliter in njegova uporaba«, »Navodila za vršenje poizkusnega gnojenja s čilskim solitrom«. Na vsa vprašanja, ki se tičejo gnojenja in obdelovanja zemlje, daje brezplačno navodila in nasvete Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg 3.

= Nove cene soli iz državnih skladišč so sledeče: Jedilna sol: 1. Angleška sol, kamenena sol v gruhalih, sol v briketih in drobna zmleta mineralna sol po 250 Din. za 100 kg; 2. morska bela sol po 240 Din. za 100 kg; 3. morska siva sol po 230 Din. za 100 kg. — Sol za živino: v briketih po 200 Din. za 100 kg; drobna zmleta sol po 195 Din. za 100 kg. — Sol za ribiše: morska bela po 150 Din. za 100 kg; morska siva po 140 Din. za 100 kilogramov. — Nadalje: Odpadki, industrijska in denaturirana sol po 65 Din. za 100 kg.

= Delegacija čiljskega solitra je dala na razpolago količino umetnih gnojil, in sicer čiljskega solitra, kalijeve soli in superfosfata, s katerimi se bodo napravili poizkusi v različnih krajih Slovenije. Poizkusne parcele so določene na 100 četvrtnih metrov vsaka, za kar se uporabi 3—6 kg raznih umetnih gnojil. Ta umetna gnojila se dodelijo kmetovalcem brezplačno, če se obvežejo, da bodo natančno po navodilih izvršili te poizkuse in poročali o uspehih žnjimi. Prošnje je doposlati Kmetijski družbi.

Iz stranke.

Diskusijski večer v Spodnji Šiški se bo vršil v »Zadružnem domu«. Na dnevnem redu: politični položaj in gospodarska vprašanja v splošnem. Udeležba dolžnost! — Odbor.

Občni zbor krajevne politične organizacije v Spodnji Šiški, ki se je vršil 15. t. m. v »Zadružnem domu«, je sprejel več važnih točk, o katerih bomo poročali prihodnjič. V novi odbor je bil izvoljen sodr. Prijatelj za predsednika, Sušič za tajnika, sodružica Ludovika Prijatljeva kot blagajničarka, kot odborniki sodrugi: Žagar, Vrhunc, Jerin, Trobonjača in Brus, namestnika ss. Svetlin in Kovač, v nadzorstvo Šloser in Vergl, namestnika pa ss. Jurčič in Tarman.

Občni zbor krajevne pol. org. KDZ v Tržiču se bo vršil na dan 26. t. m. ob 9. popoldne v prostorih konzumnega društva. Dnevni red: I. Pozdrav preds., II. poročilo tajnika in blagajnika, III. volitve, IV. poročila občinski klub, V. slučajnosti. Udeležba dolžnost. — Odbor.

Zreče. Shod krajevnih organizacij KDZ, ki se je vršil dne 12. t. m. v Zrečah, se pridružuje resoluciji, ki je bila sprejeta isti dan v Oplotnici in dne 19. februara na ljubljanskem protidraginjskem shodu.

Iz strok. gibanja.

Ljubljana. V soboto, dne 18. marca so se vršila pogajanja pri pokrajinski upravi za stavbinsko delavstvo za Slovenijo. Pogajanja so bila razpisana na podlagi vloge »Unije stavb. del.« v Celju.

Unija stavbinskih delavcev je pa pozvala tudi ljubljanske podružnice stavbinskih delavcev, da se tudi ista po svojih delegatih pogajanja udeležijo. (Zadnja še ni priglasila pristopa k Uniji). Na povabilo za solidarni nastop, je dobila »Unija« v Celju odgovor, da se vrši v nedeljo, dne 5. marca konferenca vseh stavbinskih delavcev kranjske dežele. V dobrem upanju, da so gospodje okrog Štefanovičevih nezavisnih organizacij dobro in polnoštevilno organizirani, se je udeležba oziroma skupen nastop dovolil.

Na pogajanja, kjer je bilo 5 ljubljanskih delegatov, so pa bili delegati »Unije« razočarani, ko je »nezavisnim«, g. inž. Šuklje očital, da sploh nimajo organizacije in da ljubljanski stavbinski delavci ne marajo organizacije. Najbrže je g. Šuklje že zvedel, da se ljubljanski zidarji in tesarji slijejo okrog klerikalcev in narodnih socialcev, ter da ne marajo podpirati boljševiških 21 točk političnega programa. (Ja, ja, g. Štefanovič skuša zidati na pogorele hiše. Op. poroč.). Nezavisni vedno kričijo: ven s politiko iz strokovnih organizacij, člani pa najbrž razumejo tako: Ven s člani iz komunističnih strokovnih organizacij, ker se uganja v njih politika terorja. Iz česar sledi, da imajo stavbinski delavci v Ljubljani samo par širokoustnih delegatov, a nobene organizacije. Pardon, tega mi ne trdim, to je povedal g. Šuklje, zastopnik kapitalistov! Mi pa pravimo: ako imate organizacijo, potem napravite z vašimi člani shod, da pokažete, da dejansko obstoja organizacija stavbinskih delavcev! — Ako pa tega ne napravite, bo cela javnost g. Šukljeju verjela in kdo bo kriv?! Morda zopet »socialpatrijoti«!! Ne, gotovo ne, ampak sami boste krivi, ker se bo videlo, da niti stavbinski delavci, ki stojijo kulturno na najnižjem nivoju izobrazbe, vam ne gredo več na lim, od drugih strokovnih organizacij pa ne govorimo, ker vam je že odklenalo.

Gospod Šuklje je tudi povedal, da si bodo ljubljanski stavbinski delavci ustanovili organizacije po podjetjih, ter da si bodo denar sami varčevali. (Najbrž zato, da ne bo prišel zopet kakšen Jarc, ki bi težko pristradane kraicarje stavbinskih delavcev zapravljaj. Op. poroč.).

O, ubogi komunistični centralizem. Kam si jo zajadral? Poprej je bila cela Jugoslavija vaša, a sedaj pa še zakotnih organizacij ni. No, no, saj to ni res, da bi ne bilo komunističnih organizacij! Saj so podzemeljske sekcije, tako nam pripovedujejo naivneži, ki verujejo v zveličarja, a ne na samozavest zavednega proletariata.

Gospodu Štefanoviču gotovo ni všeč, da je centrala zavednih sodrugov v Celju. Pred par dnevi se je nekdo pod njegovo firmo zglašil v Celju pri raznašalki »Napreja«, da bi ona prevzela tudi »Delavske Novice«. Obljubil je eno krono provizije za vsako številko in ji rekel, da bi bilo dobro zanj, če bi v Celju raznašala njegov list. Raznašalka mu je pa povedala, da v Celju ni prostora za falirane

diplomatske liste. (Prav je imela Op. uredn.).

Gorje pri Bledu. Spor med delavci in podjetnikom lesnih delavcev v tovarni pohištva »Vintgar« je poravnani v korist delavcem. Delavstvo si je s svojim solidarnim nastopom priborilo sledeče: priznanje organizacije in zaupnikov v obratu; 20% povišanje plač v mezdi in akordu; zraven tega pa je rešilo šest svojih sodelavcev, kateri bi bili brez delavske zavednosti gotovo odpušteni. In razne druge ugodnosti. Osrednje društvo je zastopal pri pogajanju sodrug Bradeško, tajnik lesn. dela, podružnico pa sodrug Jeram, glavni zaupnik kovin. podružnice Sava, Javornik in Dobrava, s tremi delavskimi zaupniki. Delavci, s svojo zavednostjo v organizaciji ste si priborili te uspehe in prodri prvo žično ograjo, sedaj pa je odvisno od vas samih, da pojdete od uspeha do uspeha! Nikdo naj sedaj ne vrže puške v koruzo, ampak trezno misleči si zavilajte svoje rokave in takoj na delo, da se vaša zavednost razširi med vsemi lesnimi delavci, ker le skupni nastop dobi končno zmago! Podjetniku g. Golobu bi priporočali, naj si nabavi novo metlo, s katero naj prav energično pome-de razno buržoazno gnilobo iz svojega podjetja, ker drugače se gotovo ne bo miru v obratu. Kaj ne gg. razredni praški učinkujejo! — Lesni delavec.

Vestnik Svobode.

Občni zbor ljubljanske podružnice »Svobode« se bo vršil v četrtek, 23. t. m. ob 20. v mali dvorani »Mesinega doma«. Zato opozarjamo vse člane, da poravnajo pravočasno v centralnem tamištvu zadržanost na članarini, da se bodo lahko udeležili občnega zbora.

Centralna knjižnica »Svobode« v Ljubljani je odprta vsako sredo od 18. do pol 20., v soboto od pol 17. do pol 20., in v nedeljo od pol 11. do 12. Nahaja se v Židovski ulici 1. I. nadstropje (nad trgovino drogerije A. Kanc).

Trbovlje. Dramatični odsek splošne zveze delavskega izobraževalnega društva »Svobode«, podružnica Trbovlje priredi v soboto, dne 25. marca 1922 ob 6. zvečer v dvorani »Delavskega doma« igro: »On in njegova sestra«, burka v 4. dejanjih s petjem. Petje spremlja domači orkester. Predprodaja vstopnic v trgovini »Del. doma« pri sodr. Braga. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Občni zbor šoštanske podružnice »Svobode« se bo vršil v nedeljo dne 26. t. m. v gostilni »Jugoslavija« v Šoštanju z običajnim dnevnim redom.

Mežiška dolina. Dramatični odsek splošne delavske zveze »Svoboda« v Prevaljah priredi v nedeljo, dne 26. marca ob 3. popoldne v dvorani nad konsumnim društvom za Slovenijo v Mežici tri-dejansko dramo »Mati«. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Dopisi.

Dobrava pri Jesenicah. Ker razmere v vaši tovarni niso take kot bi morale biti, se prav dobro zavedamo, da ste krivi sami, in to zato, ker se ponavadi oglasi-te šele takrat, ko vas razni elementi bijejo po obrazu. Sodrug na Dobravi, kdaj se boste vzdramili?! Ako razne intervencije ostanejo samo obljube, potem je vaša sveta dolžnost, da žigosate vsako začevo v javnosti tako dolgo, da vam bode uspela! Lepe sklepe ste napravili na letošnjem občnem zboru, da se ne boste borili proti osebam, temveč proti siste-

mi! Če pa katere oseba tisti dobriški sistem tako daleč tira kot gre sedaj, pa mora priti tudi oseba v javnost. Vprašam vas, čemu pa neki hranite tisto vrečo nabranega smrada?! Bacnite že vendar enkrat vani, da bo zasmrdelo po cellem svetu, ker drugače se okužite od njega vi sami in zraven še vaša lepa in složna strokovna organizacija. Da se vam gode krivice od raznih elementov, ki so protežirani, to ste krivi vi sami! Vsaj vsak teden mora biti en članski sestanek in odborova seja. Zanimajte se malo bolj za politično časopisje, kjer je tudi dosti prostora, da svoje težnje objavite in žigosate! Žigosajte, da nimate stanovanj! (O ja, vi nimate protekcije, Hribar z njegovim šnopskaznom jo pa ima. Op. pis.). Žigosajte, da se vam je odvzelo milo oziroma za polovico prikrajšalo, katero vam je priboril lansko leto poslanec sodrug Bernot in koliko drugega imate še za pisati! Dobili boste v kratkem novega vrtarja! (Seveda ne kakega vojnega, še manj pa tovarniškega invalida! Op. pis.). G. Hribarja dobite, ki ni delal svoje življenje drugega, kot da je živel od delavskih žuljev kot gostilničar, sedaj pa je toliko časa klečplazil, da je dobil protekcijo. Sodrug na Dobravi! Žigosajte in zopet žigosajte in to toliko časa, da se bo magari zlomil žig! — Zaveden delavec.

Kulturni vestnik.

Repertoar Nar. gledališča v Ljubljani.

Drama:

Sreda, 22. marca dramska predstava v opernem gledališču.

Četrtek, 23. marca »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Izven.

Petek, 24. marca »Mariša«. Red E.

Sobota, 25. marca »Anatol«. Izven.

Nedelja, 26. marca »Hamlet«. Izven.

Ponedeljek, 27. marca »Anatol«. Red B.

Torek, 28. marca zaprto.

Opera:

Sreda, 22. marca dramska predstava »Žlahtni meščan«. Red D.

Četrtek, 23. marca zaprto.

Petek, 24. marca »Luiza«. Začetek ob pol 8. Red C.

Sobota, 25. marca »Rigoletto«. Izv.

Nedelja, 26. marca »Luiza«. Začetek ob pol 8. Izven.

Ponedeljek, 27. marca zaprto.

Torek, 28. marca »Madame Butterfly«. Red A.

Šport.

Iz Planice smo prejeli obvestilo, da je tam 3° C, krasno vreme, mrzlo in jasno ozračje, izvrstna smuka, tako, da so izgledi za tekmo zelo ugodni. Izletniki, ki se odpeljejo iz Ljubljane v nedeljo zjutraj, se peljejo do Planice, od kjer imajo 20 minut do cilja. Pot bo izgajena ter bodo na kolodvoru vodniki. Legitimacije za polovično vožnjo se bodo izdajale v Ratečah (Planica). Tekma se bo vršila, kakor znano, v nedeljo 26. t. m.

V. Smučarski izlet tečaja se bo vršil v nedeljo dne 26. t. m. v Planico. Odhod v soboto zvečer od Kranjske gore, tekmovalci do Rateč. Pridite vsi!

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: Franco Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

ropo gospodarsko vzpostavi in obnovi. Vprašanje, ki je samo po sebi zelo težavno, se je zamotalo še bolj, ko je Amerika zaprla svoje blagajne. Zato še vedno ni prav gotovo, kdaj se bo imenovana konferenca pravzaprav vršila. Kar časniki danes napovedo za gotovo stvar, to jutri prekličijo. V zelo neugodnem položaju je Italija, katere ministrski predsednik bi imel genovski konferenci predsedovati, ker se nahaja v vednih krizah. Pred svetom je skušala to sicer zakriti z zaupnico, ki jo je dal vladi parlament, toda take metode poznamo, in za denar doseže vlada vse, kar le hoče. Saj vidimo, kako je pri nas.

Angleški ministrski predsednik ima takisto zelo omajano stališče. Govori se o njegovem odstopu. Vendar se namerava še udeležiti genovske konference, narkar se umakne iz političnega življenja. Njegov zasebni tajnik je izjavil časopisju, da je Lloyd George v resnici bolan in da njegova bolezen ni le diplomatskega značaja.

Francoski velekapitalisti so prišli na sijajno misel, naj se ustanovi mednarodni odbor, ki bo nadzoroval gospodarstvo v Rusiji in imel pravico, po svoji želji preprečiti ukrepe, ki bi jih izdala sovjetska vlada. Le pod tem pogojem naj bi se Rusiji dovedla ententna pomoč. Človeku se zdi skoro smešno, ko mora o tem pisati. Saj vendar vidijo gospodje z zapada, da brez Rusije ni obnove Evrope, da jo bodo še prosili udeležbe pri ustvarjanju novih razmer v razpadajoči Evropi. In vendar gredo v svoji nadutosti tako daleč, da stavljajo take zahteve!

Vesti, ki pa še niso potrjene, vedo povedati, da je v Bolgariji vojaška stranka strmoglavila dosedanjo vlado Stambolijskega.

Komedija na Reki traja dalje. Gospodar položaja je neki poročnik. Italijanska vlada ne more ali pa neče posredovati. Uradno sicer izjavlja, da se hoče držati rapalske pogodbe, vendar v dejanju ne stori ničesar, da bi se pogodba res izvedla.

Med Rusijo in Poljsko se je razmerje poostriilo. Očividno ima vmes svoje roke ententa, ki bi v Poljski rada dobila oporišče za svoje nasilno politiko zoper Rusijo.

Odnosani med radikalcij in demokrati so bili vsak dan bolj napeti. Vendar so oboji uvideli, da preti nevarnost obema strankama, ker bo ljudstvo spoznalo, da jim gre le za izkoriščevanje države. V zadnjem trenutku sta se smrtna sovražnika sporazumela, da bosta lahko še nadalje delila plen, izvršen nad ljudstvom. Vladne krize torej še ne bo pred koncem tega meseca, če ne bo prišlo vmes kaj izrednega.

Najbolj kočljiva točka, s katero se je bavil zakonodajni odsek, je bil volilni red. Radikalci in demokrati so se sicer kislih obrazov končno sporazumeli, toda opozicija, zlasti zemljoradniki, socialisti in republikanci, so izjavili, da se ne bodo več udeleževali dela v skupščinskih odsekih, ako se načrt volilnega reda sprejme v prvotni obliki.

O marljivosti zakonodajnega odseka pričue zadnja seja, ki se ni mogla vršiti, ker je prišlo premalo poslancev.

Ministrski predsedniki male entente in Poljske so sklenili, da se pred genovsko konferenco sestanejo v Ljubljani in odpotujejo nato skupno v Genovo.

Z redom francoske častne legije so bili odlikovani minister dr. Ninčič, pred-

sednik zbornice dr. Ribar in pa naš pokrajinski namestnik Hribar. Pa smo zopet za eno stopinjo dalje v kulturi in v milosti v očeh entente!

Politične vesti.

+ Ugotavljamo, da se strahopetci in lažnjivci pri »Slovenca« ne upajo sprejeti našega predloga glede javne diskusije. Kar besedičijo potem okrog tega tema, so neslanosti, nad katerimi naj imajo sami svoje veselje. Javnost je s tem dobila dokaz, da se črna golazen z vsemi svojimi sofizmi in Aristotelovimi logikami vendarle ne upa braniti svojih lopovščin, temveč da se izogiba na druga polja, kadar jo postaviš resno na odgovor. Ampak gospodje bodo že še morali na drug način odgovarjati, ker besedo imamo sedaj mi!

+ Novi belgrajski škandal. Belgrajski list »Videlo« objavlja članek z naslovom »Pred jugoslovansko Panamo«, v katerem opozarja na ruske in ameriške kapitaliste, ki snujejo delniško družbo za eksploatacijo rudnikov in zgradbo mostov, ladij, železnic itd. Snovatelji te delniške družbe so pridobili za svoj načrt že več vladnih poslancev in višjih uradnikov, katerim so obljubili nagrade do 44 milijonov dinarjev. V Belgradu vlada zaradi tega novega škandala veliko razburjenje.

+ Minister Ninčič o zloglasnem generalu Wranglu. Na včerajšnji seji narodne skupščine je odgovarjal minister Ninčič na interpelacijo o ruskem generalu Wranglu, ki se nahaja v Belgradu, hodi v avdienco k ministru Pašiću in kralju Aleksandru, sprejema sam avdienco, odhaja po naši državi inspicirat svoj štab in svoje čete, pri čemer ga sprejemajo naše oblasti službeno itd. Minister Ninčič je govoril, da je general Wrangel begunec (zato so mu podarili graščino v Vinkovcih nekje, op. ured.), da ni bil nikoli priznan kot šef ruske vlade (zato ima pri belgrajski vladi svojega zastopnika, op. ured.) in da se je vlada vedla vedno nevtrarno (zato je izjavil poslanik Spalajković, da naj kar pogine 20 milijonov ljudi od lakote, kar so plakirali po celi Rusiji, op. ured.). Odgovor ministra Ninčiča je nad vsako pričakovanje, zanimiv in velevažen, tako vsaj poročajo belgrajski časopisi. In prav imajo.

+ Konferenca v Moskvi. Ruska sovjetska vlada je odposlala baltičkim državam noto, v kateri izraža svojo željo po sestanku še pred genovsko konferenco. Sodijo, da se bo vršil ta sestanek že koncem tega meseca v Moskvi.

Dnevne vesti.

KDOR NE DOBI DO SOBOTE »LJUDSKEGA GLASU«, NAJ REKLAMIRA TAKOJ VSAKO ŠTEVILKO SPROTI.

Vse naročnike »Ljudskega Glasu«, ki še nimajo plačne naročnine za marec, prosimo, naj to tako poravnajo, sicer jim list ustavimo. Uprava.

Spalni vozovi! Pisarna Wagons-Lits, Ljubljana, Dunajska cesta 31 nam javlja, da so se spalni vozovi po možnosti popravili, ker so vsled hude zime trpeli, ter vozijo redno, in sicer pri brzovlakih. Odhod iz Ljubljane proti Beogradu, vsak četrtek in nedeljo dnevno pa zveza Zagreb-Beograd ob 15.56; odhod iz Ljubljane proti Trstu 0.42; odhod iz Ljubljane proti Dunaju dnevno 0.40; odhod iz Ljubljane proti Trstu 5.27. Dnevno Simplon-Orient-Ex-

press, odhod iz Ljubljane 6.17 proti Beogradu, Carigradu, Atenam, Bukarešti. Iz Ljubljane proti Trstu, Milanu, Parizu 16.30. Istotam se dobijo tudi železniške karte v predprodaji.

Glavna kontrola v Beogradu razpisuje šestmesečni natečaj za teoretično in praktično izobrazbo računskih preglednikov pri tej kontroli. Prijaviti se je treba do 15. aprila t. l. pri Glavni kontroli. Podrobnosti so razvidne iz Uradnega lista.

Predlog zakona o državnih uslužbenicah je natisnjen v slovenskem prevodu. Ljubljanski naročniki ga torej lahko pridejo iskat od 8.—14. k Zvezi poštne organizacije, sv. Jakoba trg, Virantova hiša, spodaj na levo. Dobe ga istotam tudi drugi, ki ga niso naročili.

Nič — mnogo. Dve besedi, ki sta si tako nasprotni kakor noč in dan. Prva se v štiriindvajsetih urah izgovori tisočkrat, druga pa ravno tako, vsaka pa v drugih prostorih in z drugačnim naglasom. »Kaj pa je danes krona, deset, štirideset, sto kron? Nič!« rentičijo bratci pri litru, cela oštarija pa jim pritrjuje in naroča liter za litrom, da jim »nič« stopa v glavo in pete. »Križ božji, kako je to mnogo, vsak dan več,« tarnajo gospodinje v prodajalni, na trgu, pri mesarju. Kdo ima prav? Prav gotovo gospodinje, zakaj 1 krona ni »nič«, temveč v denar izpremenjen trud in znoj, ki si ga ti delavec, prebil v petih, šestih, morda celo v desetih minutah. In to naj je »nič«? Pa vendar je tudi »nič«. Za tistega, ki mu denar delavec nosi, je to resničen »nič«. Tovarnar M. v T. je napravil v dveh letih 15.000.000 dobička; temu je 1 krona »nič«, njegovi delavki, ki zasluži dnevno 38 K, je pa 1 K mnogo. Zato pa glej, da kronco devetkrat obrneš, predno jo izdaš in ne veruj besedam, da je »nič«. Ali ne veruješ, da ti teče pot po obrazu, ko ga vendar čutiš? Jutri je še en dan, z vsakim dnem se moram gospodarsko krepiti, zato ne bom izdajal teško prislužene krone za nepotrebne reči, temveč jih naložim v svojo hranilnico. Ali veš, katera je tvoja delavska hranilnica?

Ministrstvo narodnega zdravja v Beogradu je povišalo oskrbnino v državnem zdravilišču za bolne na pljučih v Topolšici: v I. razredu za 50 Din., v II. razredu za 40 Din., dnevno od 1. marca t. l. dalje. — To se razglašja s pristavkom, da je prošnje za sprejem nasloviti na »Upraviteljstvo državnega zdravilišča v Topolšici, pošta Šoštanj. Prošnji je priložiti zdravniško spričevalo po vzorcu, ki ga je dobiti pri upraviteljstvu zdravilišča ali pri Zdravstvenem odseku za Slovenijo v Ljubljani. Pacienti, ki ne morejo plačevati polnih oskrbnih stroškov in prosijo za znižanje oskrbnine, morajo svoji prošnji priložiti tudi natančen uradno potrjen izkaz v svojih gmotnih in pridobinskih razmerah.

Nesreča na Dobravi pri Jesenicah. V noči dne 8. t. m. se je v elektrodni tovarni K. I. D. na Dobravi ponesrečil 15-letni delavec Kokal. Omenjeni je bil baje zaposlen v mlinu pri nekih valjarjih, skozi katere se spušča tvarina za pripravo elektrod. Po nesreči so se mu valjarji zabasali. Hoteč si hitro pomagati z roko, jo je nesrečno del med valjarje. Le hitri razsodnosti predelavca Potočnika se je zahvaliti, da je vrgel jermen takoj na prosti tek, tako da je upati, da poškodba ne bo imela zlih posledic. Komentar k tej notici naj poda odbor in zaupniki strokovne organizacije — slečejo pa naj roka-vice!

Zidani most. Na dopis v »Napreju« št. 47 v februarju t. l. g. Škore ničesar

ne odgovarja, ampak molči kakor grob. Ker čuti, da ima precejšnje množino mase na glavi, se ne upa na sonce, ko se mu lahko zgodi katastrofa, da vtone v niem. Škore pravi, da mu to nič ne de, če ga kdo v časopisih ožigosa. Seveda, če je že tega vajen kakor žaba vode. Inteligenca je itak vedno v časopisih. Želimo mu dober tek.

Čevljarska zadruga za Ljubljano in okolico vabi gg. člane na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo, 26. t. m. točno ob 10. dopoldne v gostilni ge. Mrak, Rimska cesta 4. Vsled meznega gibanja pomočnikov je sestanek za vsakega člana obvezen. — Karel Kordelič, načelnik.

Celje.

Iz seje obč. sveta celjskega dne 13. III. 1922.

Odstop Vidica se vzame na znanje, pokliče se Delej. — Odstop Spindlerja se vzame na znanje, pokliče se dr. Rus. — I. zapisnik zadnje seje se vzame na znanje s pripombo s. Korena, da Zadruga zveza baje ne bo zidala. II. Poročilo finančno gospodarskega odseka poda dr. Božič:

Proračun, katerega ni bilo mogoče predložiti, kaže 1.800.000 K primanjkljaja, najbrže ga bo še več. Mislijo bo treba na zvišanje in uvedbo novih doklad. Podpornemu društvu jugoslovanskih akademikov se nakloni podpora v znesku 10.000 K. V občinskih podjetjih se izvrši tehnična in knjigovodstvena revizija. Občinski svet bo v to svrhu določil 3 strokovnjake. Šmarčanu in Kolšku se odkloni prošnja za zvišanje akorda pri tlakovanju cest. Občinski reveži se bodo na občinske stroške prepeljavali v hiralnico v Vojnik. Občina pristopi kot član k Slovenski socialni matici. Gasilnemu društvu se nakloni 10.000 K. Občina se naroči na »Službene Novine«. Pogodba z dramatičnim društvom se ponovi. Pogrebni zavod je jako pasiven. Klavnicar je imela 1. 1920 100.000 K zgube. Račun mestne elektrarne se vrne, ker izgledajo računi bilančno nepravilni. Računski zaključki od 1. 1920 in 1921 vseh občinskih podjetij razen elektrarne se verificirajo in odpošljejo finančnemu ravnateljstvu v Maribor. Ker je izkazalo mestno kopališče izgubo, se obrat na 3 dni omeji in sicer na petek, soboto in nedeljo. V Gaberjah se postavi javen vodnjak pod pogojem da se bo voda rabila samo v pitne in kuhinjske svrhe. Okoliška občina pa mora skrbeti, da se bo pobirala vodarina in sicer 16% najemniškega davka. Uvede se nova tarifa za vodovode. Ker ni bilo mogoče predložiti še proračuna, se odobrijo davki ki so bili lansko leto v veljavi. S. Koren protestira proti nemarnosti, ker še do danes ni proračuna, kateri bi moral biti že oktobra 1921 predložen. V vojašnici kralja Aleksandra se bodo naredila vsa popravila, ki bodo znašala okoli 160.000 K, po izvršenem popravilu se bo oddala vojaški oblasti, katera naj bo za nadalje za vsako poškodbo odgovorna. Nakupi se kamen za tlakovanje v znesku 140.000 K. Za izvoz greznice se zviša pristojbina od 25 na 40 K. Za meščansko šolo se nabavijo nove cevi za centralno kurjavo v znesku 174.884 K. Proda se bivši Studentenheim erarju za takojšnje plačilo 2 milijonov kron. Proda se hiša pri Strelišču. Okrožni sodnji se najemnina zviša štirikratno. Ograja na Dečkovem trgu se odda brezplačno Olepševalnemu društvu. Koren vpraša, kam je izginil bronasti spomenik cesarja Jožefa, ki je stal na Dečkovem trgu. Do-

bi pojasnilo, da spomenik ni bil iz brona temveč iz železa ter je bil prodan g. Rebeku za 100 K. (Rebek je izlil iz njega — kotle.) Okrajna sodnija je odstopila poslopje, v katerem so se nahajali zapori, mestnemu magistratu. Predlog, da se naj preuredijo v stanovanja, je bil proti predlogu s. Korena odklonjen. Razpisalo bi se naj mesto gozdarskega uradnika. Koren iznaša pomisleke k razpisu take službe: zdi se mu, da se ne izplača nastavljenje gozdnega uradnika, ker so občinski gozdovi za to gotovo premajhni. Predlog se odstopi gospodarskemu odseku. Gospodu Strmeckiju in Jadranski banki se dovoli zidanje hiš po predloženem načrtu. Koren vpraša g. župana: Kaj je z zemljiščem, na katerem stojijo iz vojne dobe še zmirom barake, ker je zemljišče občinska last in barake so zasedene od vojaštva, v katerih imajo deloma uvedeno svinjerejo? (Fantje ne gredo zaradi svinjereje k vojakom, temveč bi vsak mislil, da za kaj drugega. Op. uredn.) Na zemljišču bi se lahko nahajale njive ali pa bi se lahko tudi prodalo, ker so za to reflektanti. Občina pa nima od tega ničesar. Na to se je razvila živahna debata, katera nam je dala jasno sliko, da vojaške oblasti ne rešpektirajo občinske lastnine, ter bo potrebno proti njim poslopiti pravnim putem. Za uradnega predstojnika se sprejme v službo g. dr. Šubic z nazivom magistratni nadkomisar. Magistratnim nameščencem se zvišajo draginske doklade od 1. januarja. Izplačale se bodo 1. aprila. Zvišale so se plače tudi drugim v občinskih podjetjih zaposlenim. G. Rebek je spet pokazal svoj ljubzen do delavstva in uradništva, izrazil se je proti povišanju plač. S. Koren mu je nakratko njegove nazore zavrnil. Vrnila se je mestnemu magistratu avtonomija v vsem obsegu, kakor mu je bila vzeta 7. 9. 1921, izvzemši policije. Vojaška oblast ne plačuje občin električnega toka za razsvetljavo vojašnice. Če je ne bo plačala, se električni tok zapre. Občinska seja se je v ponedeljek 20. III. 1922 nadaljevala.

Seja občinskega odbora obč. okolice Celje, dne 12. marca 1922.

Župan sodr. Hrastnik Val. otvori sejo ter naznani dnevni red. — Po prečitaniu zapisnika zadnje seje, poročajo odseki o raznih ukrepih in izvršitvah.

Stavbeni cestni odsek poroča o popravah raznih cest itd. Glede napeljave električnega toka za razsvetljenje cest se je izvolila komisija, ki ima vse potrebno urediti. Izvoljeni so bili sledeči: župan s. Hrastnik Val., s. Ivan Martinčič, Ferdo Gologranc (SLS) in Vinko Kukovec (JDS).

Šolski odsek predlaga, da vzame občina pod svojo oskrbo otroški vrtec, sicer preti propad istega. Odbor je v to svrhu izvolil posebni odbor in sicer: ss. Jelen Fr., Hrastnik Val., gg. Pušnik Fr. (NSS) in Levstik Mihael (SLS).

Poročilo obrtnega odseka je odpadlo, ker ni imel nič važnega. (Mogoče res ne.) Samo g. Anton Kajtna je zaprosil za koncesijo mlekarne. Odbor mu je to dovolil pod gotovimi pogoji in pa, da ne bo s tem škodoval stanov. vprašanju.

Poročilo personalnega odseka: Za pristojnost v obč. okolici Celje so prosili in tudi bili sprejeti sledeči: Keblič Jurij, Toplak Fr., Rustja Alojz, Zelnik Fr., Repič Ivan, Rojc Ivan in Založnik Leopold. — Na to še priporoča oziroma prečita prošnje dveh občinskih slug, katera prosita za službeno obleko. Dovolili so jima

po 2000 K. — G. Speglič, blag. obč. okol. Celje, prosi za povišanje plače, kar se je dovolilo. — Sestava službene pragmatike, katere še dozdaj ni bilo, čeravno ima občina že več časa nastavljeno uradništvo in sluge — se poveri personalnemu odseku. — Za vodjo obč. pisarne se imenuje občinski tajnik g. Vltavsky.

Na to je poročal finančni odsek in prečital več prošenj za razne denarne podpore, kar se je povečini in po potrebi dovolilo.

Zadnja točka je bila skrčenje števila odsekov, kar se je na soglasni sklep uredilo tako:

1. Finančni, gospodarski in pokopališče (1 odsek).
2. Cestni, stavbeni, obrtni in električni (1 odsek).
3. Šolski, zdravstveni, stanovanjski in personalni (1 odsek).
4. Ubožni odsek in
5. Odsek preglednikov računov ostane kakor je bil. V tri spreminjene odseke so izvoljeni sledeči:

1. odsek: ss. Čebular Rudolf in Lokošek Matija, g. Pišek in Glinšek (SLS), g. Baebler Baltazar (JDS), g. Franc Pušnik (NSS).

2. odsek: ss. Lapornik Karl, Martinčič Ivan in Gajšek Jakob, gg. Kukovec in Božič (JDS), Gologranc, Strunčan, Vrnč (SLS in Omladič Jak. (NSS).

3. odsek: ss. Martinčič Ivan, Jelen Fran, gg. Levstik in Samec (SLS), Kajtn Anton in Baebler Baltazar (JDS). Nato sodrug župan zaključil sejo ob 12. opoldne.

Umetniški večer v Celju pod okriljem »Svobode« bo v soboto, 25. t. m. ob pol 8. zvečer v mestnem gledališču. Spored bo približno isti kakor je bil v Ljubljani. Trbovljah in na Jesenicah. Anton Podbevšek bo v svojem otvoritvenem govoru »Raketa iz svetovne norišnice« govoril o mednarodnem stanju duha. Tone Seliskar bo recitiral iz svoje pesniške zbirke »Trbovlje« in Štefanija Ravnikar bo recitirala svoje izbrane črtice. Spored je izbran in zaradi svoje elementarnosti vsakemu dostopen. Vstopnice se dobivajo v Delavskem tajništvu, v Konsumnem društvu za Slovenijo in pri sodrugu Korenu Franu. — Istega dne dopoldne ob 9. bo vodil v dvorani hotela »Union« romanopisec Angelo Cerkvenik javno diskusijo na kateri bo obravnaval vsa mogoča pereča vprašanja. Bližajoča sobota bo na ta način kulturni dan »Svobode« in vsega celjskega proletariata.

Dičnost g. Westna. Naš dopis v številki 64. moramo v toliko popraviti, da je g. Westen sodr. Oseta na mestu odpustil. Uporabil je § 82. i) obrtnega reda, ki določuje, da se sme vse dotične, ki šunta jo delavstvo proti podjetniku takoj odpustiti. Sodr. Oset pa je samo agitiral za organizacijo, do česar ima pravico po členu 33. vidovdanske ustave, katero mora tudi gospod Westen upoštevati, dokler je v Celju. Pozabiti ne sme, da so Gaberje še v Jugoslaviji. No, vidite g. fabrikant, kakšnega kozla ste ustrelili. Sami s seboj se stepete, delavstvu pa daste precej ostro orožje v roke. Za enkrat se veselite. Mi namreč že vemo, da ste 18. t. m. »fejst« pili na ta račun. Bili ste baje tako navdušeni, da ste potem pri povratku v mestu precej rogovillili in »Horuk« in »auf« vpili. G. Wohlgermuth in drugovi so vam seve pomagali. Policija se vam je izognila. Kaj pa potem še govorite »Rechtlos in Slovenien«? Le pogledajte, če bo kakšen vaš delavec malo bolj glasen, ga bo

Medit, Rakovec & Zankl,

prej A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov
Centrala: Ljubljana, d. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Telefon 64.

Brzjavici: MERAKL, Ljubljana.

Telefon 64.

Emajlni laki.

Pravi firnež.

Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. „MERAKL“, Lak za pode. „MERAKL“, Linoleum lak za pode. „MERAKL“, Emajlni lak. „MERAKL“, Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Pozor! Pozor!

Ne zamudite prilike

ter si nabavite obutev, katero Vam nudi v veliki izbiri po še starih ugodnih nizkih cenah, dokler zaloga ne poide,

tvrdka

ANT. KRISPER

Ljubljana

Mestni trg 25.

OBRTNA NAZVANILA.

Prva produkt. zadruga krojačev

Maribor, Ruška cesta 5

priporoča obleke za moške in ženske po zmernih cenah in dobre kakovosti.

Prva mariborska

delavska pekarna v Mariboru,

Tržaška cesta št. 33, tel. 324,

priporoča

dober kruh in kramlje.

Gostilna

LJUDSKI DOM

Maribor

Ruska cesta št. 7

priporoča

izborna kuhinjo in pijačo.

N. BRUNO MILJANIČ

tovarna kandičev in slaščičarna

najnižje cene in vsak čas sveže blago.

Maribor, Tržaška ulica 1.

Spreten

KOVINOLIVAR

se išče.

Ponudbe z navedbo zahteve plače naj se pošljejo:

Heinr. Stolz, Kula, Vojvodina.

Dobra gospodinja skrbi, da ima njena hiša pri najmanjših izdatkih vseeno snežnobelo perilo. Zato vporablja ona le milo z znamko „gazela“.

Objava.

Peti redni občni zbor Slovenske eskomptne banke v Ljubljani,

kateri je bil sklican na 23. marca 1922 ob 11. uri v bančnih prostorih v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 11, z v tem oglasu določenim dnevnim redom in objavljenem v „Slovenskem Narodu“ št. 55 z dne 8. marca t. l.

se prekliče in preloži na kasnejši čas,

ki bo pravočasno objavljen.

Ljubljana, dne 19. marca 1922.

Upravni svet Slovenske eskomptne banke v Ljubljani.

Jean B. Pollak,
t. č. predsednik.

Karl Kauschegg,
t. č. podpredsednik.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani prodaja

iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

Ia čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ulica 19.

Zadružna banka v Ljubljani

Telefon 367.

Aleksandrova cesta 5.

Brzjavke: Zadrubanka.

Najugodnejše obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Eskompt in inkaso menic, nakaznic, kuponov i. dr.

Vsakovrstni krediti in predujmi.

Nakazila in akreditivi na tu- in inozemska tržišča.

Nakup in prodaja deviz, valut in vrednostnih papirjev.

Vsa druga bančna opravila se izvršujejo najtočneje.

Krojaška delavnica

z vsem inventarjem se odda v podnajem oziroma sprejme se kompanjon. Ponudbe pod „Kompanjon“ naj se pošljejo upravi „Naprej-a“.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

Šivalni stroji Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. - Ustanovljena leta 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastonj in franko.

Kolesa iz prvih tovarnen.

Dürkopp, Styria, Waffenrad.

Začasno znižane cene!

STROJI za mešanje betona,

televadno orodje,
poljedeljski stroji,
traverze,
cement,
smodnik,
dinamit,
železne blagajne itd.

v zalogi trgovine z železnino

Fr. Stupica

Ljubljana, Gosposvetska c. 1.

POZOR!

POZOR!

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani.

Štiri milijone kron

zadene v najsrečnejšem slučaju igralec v III. kolu Državne razredne loterije.

Žrebanje se vrši v IV. razredu **4. in 5. aprila t. l.** Srečka stane cela

K 192, polovična K 96, četrtinka K 48 in osminka K 24 za one, ki so

že igrali v prešnjih razredih. Novi igralci morajo plačati srečke tudi

za vse tri razrede nazaj. Naročniki, katerim se pošiljajo srečke

po pošti, naj pošljejo zraven še K 8 za poštnino in stroške.

--- Naročila se sprejemajo še do 1. aprila t. l. ---

Srečke ima na razpolago

Zadružna Gospodarska banka, d. d. v Ljubljani, Dunajska cesta 38-I.

Garantirano pristni

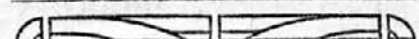
na debelo! **namizni kis** na drobno!

prodaja najmodernejša avtomatična kisova tovarna

FELIKS SCHMIDL,

Maribor, Koroška cesta 18.

Vsaka hišna gospodinja, ki skrbi za zdravje svoje družine, zahtevaj povsod samo pristni SCHMIDL-KIS.

Velika zaloga! Cenik zastonj!

Trgovina z pohištvo

Karl Preis, Maribor,

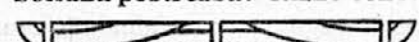
Stolni trg (Domplatz)

Najboljša in najcenejša priložnost za nakup

pohištva

za delavce in železničarje.

Solidna postrežba! Nizke cene!

Pozor, gostilničarji!

Čast mi je javiti, da sem s podporo slovečega vinogradnika g. Marka Stojiča iz Šibenika **otvoril vele rgo vino** samo prvovrstnega, pristnega belega in črnega

dalmatinskega vina,

ki ga oddajam po cele vagone, kakor tudi v posameznih posodah iz moje kleti v Spodnji Šiški, Kavškova cesta 255 ali pa franko brod Šibenik ali Baker po konkurenčno nizki ceni. Pisarna je v Ljubljani, Gosposka ulica 3, restavracija „Zlatorog“.

Za obilna naročila se priporoča z odličnim spoštovanjem

Ivan Kočevar.

Za nakup

manufakturnega blaga

se priporoča obče znana

tvrdka R. Miklauc, Ljubljana,

Lingerjeva ulica, Mestni trg, Pred Škofijo.

KONSUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO - LJUBLJANA.

Poštni predal št. 13. — Poštni ček. rač. št. 10.532. — Telefon inter. št. 178. — Brzojavni naslov „Kodes Ljubljana“.

HRANILNI ODDELEK

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po **4 1/2 %**, večje vloge proti polletni odpovedi po **5 %**. Hranilne vloge sprejema osebno ali po položnicah centrala v Ljubljani ali pa

podružnice: 6 v Ljubljani, dalje: Kamnik, Borovnica, Litija, Tržič, Sv. Ana, Križe, Radovljica, Gorje, Koroška Bela, Sava, Jesenice, Mojstrana, Kranjska Gora, Radeče, Celje, Store, Soštanj, Ljubno, Poljčane, Rogatec, Pragersko, Ptuj, Maribor, Ribnica na Pohorju, Fala, St. Lovrenc na Pohorju, Guštanj, Prevalje, Leše, Mežica, Črna I., Črna II.

Sodrug, vlagajmo vse prihranke v lastno hranilnico, katere hranilni kapital znaša že danes

nad 3 milijone kron.

Pristopnina K 10.—.

Član društva postane lahko vsak!

Delež K 200.—.

Pristopati se zamore v vseh gorl imenovanih podružnicah.